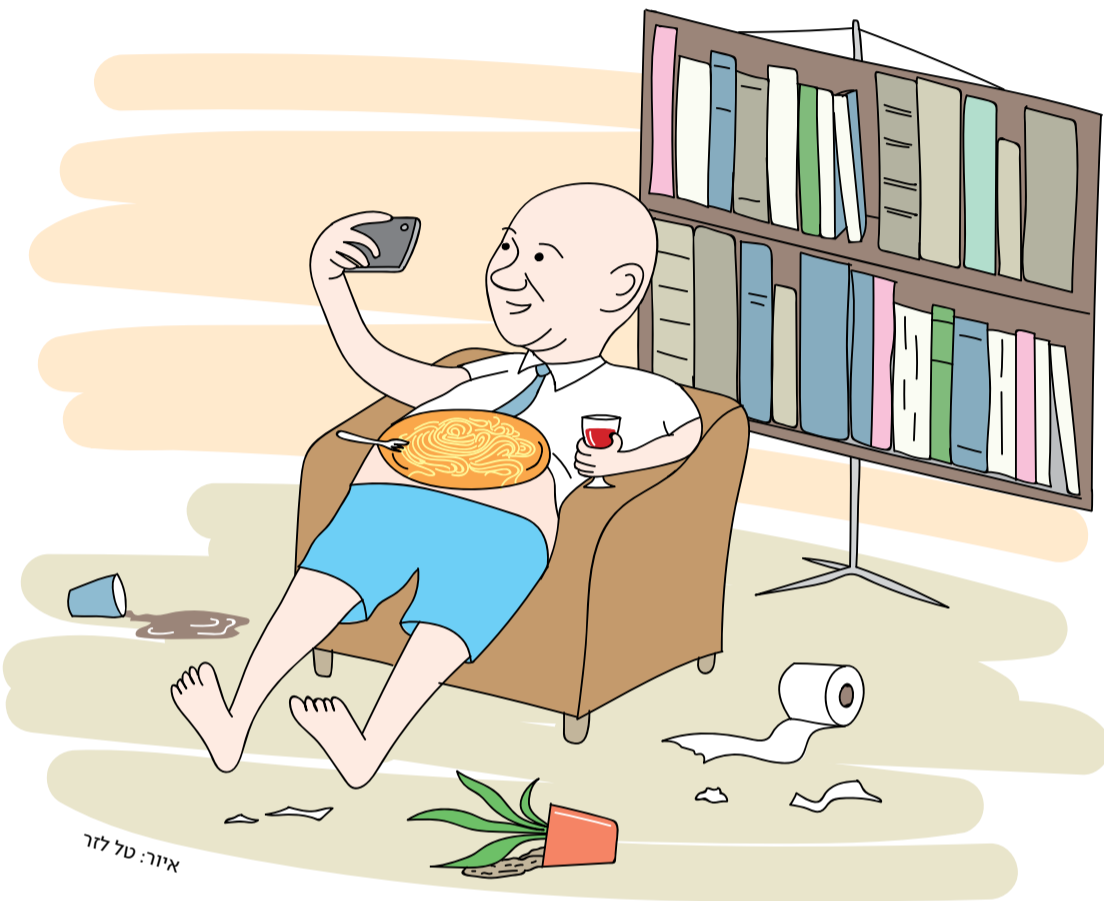

יאיר ניצני מרים גבה

שפה בימי מגיפה

מילון מקוצר לביטויים העבריים שהחליפו משמעות בימי הקורונה. למשל: "איש עם ביצים"

איור: טל לזר

מגיפת הקורונה תשפיע כנראה גם על השפה העברית. חלק מהביטויים שנהגנו להשתמש בהם בימים כתיקונם מקבלים היום משמעות שונה. למשל, הביטוי "יש לו ביצים", שפעם שימש לתאר אדם אמיץ שיודע לקבל החלטות קשות, הפך בתקופה הנוכחית לאדם שיודע להסתדר בחיים, קומבינטור שכנגד כל הסיכויים הצליח להתארגן על קרטון. כשאמרו על משהו שהוא חי "לבד כמו כלב" התכוונו לאדם בודד וערירי. עכשיו, כשכלב הפך לטרטס יציאה מהבית, לחיות עם כלב זה כבר לא סמל לבדידות. הגיוני יותר להגיד היום ש"הוא חי לבד כמו בן אדם שלא הצליח להתארגן על כלב".

בעבר נהגו גם לומר ש"מי שהולך לישון עם כלבים קם עם פרעושים". היום נכון להגיד: "מי שהולך לישון עם כלבים קם בבוקר ויכול לעשות טיול קטן ברחוב".

הביטוי "שליח ציבור" התייחס פעם לפוליטיקאים ולא נשים שפעלו למען הקהילה. מאז המגיפה, מי שהצבעת לו כבר עבר למפלגה אחרת, ומי שבאמת ראויים לתואר "שליח ציבור" הם שליחי הסופרים והמסעדות, שמחפרים את נפשם כדי להביא לנו חלב או המבורג.

גם התואר "סופרמן", שהתייחס בעבר לאדם בעל יכר לות יוצאות דופן, מתאים יותר לאנשים שעובדים בסופר ולא נכנעים גם כשהתורים מתארכים, המדפים מתרוקנים והלקוחות מתחרפנים.

פעם היה נהוג לצטט אמירות פוקחות עיניים מ"חכם סיני". מאז המגיפה, כדאי לבדוק טוב טוב מאיזה מחוז בדיוק מגיע החכם הסיני, אם הוא יושב בבירוק, ואם, למרות חוכמתו הרבה, הוא לא אכל איזה מרק של יונק מעופף. אחד כזה, אגב, ראוי בהחלט לתואר "באטמן".

הביטוי "אדם עם מרפקים" שימש פעם לתיאור של מי שהו כוחני ולא מוכשר, שהתקדם רק בזכות מרפקיו החדים. היום מדובר באדם חיובי, שמקפיד על הוראות ההיגיינה ומסוגל לפתוח דלת או ברוז באמצעות המרפק.

גם הביטוי "להוריד את הכפפות" כבר לא רלוונטי. ממש לא כדאי להוריד את הכפפות, וגם לא לטפל בדברים "בכפפות של משי". עדיף בכפפות גומי.

כשאמרת על משהו ש"הגיע הזמן להסיר ממנו את המסיכה", התכוונת לצורך לחשוף את העובדה שהוא מעמיד פנים או משקר. היום, להסיר ממשהו את המסיכה זה כמו לדחוף אותו מקומה 20.

"להסיר את המסיכה" הוא גם משפט אופייני של קוסמטיקאית בסיום טיפול פנים, אבל גם הענף הזה לא ממש פעיל כרגע, ויש נשים שמסתובבות עכשיו במסיכה רק כדי שלא יראו שמתחת הן נראות כמו דודו זה פעם, כשאמרת "סיכמנו בלחיצת יד", התכוונת שהעיסוקה סגורה ונותרת רק הפרוצדורה של חתימה על המסמכים. היום לחיצת יד נחשבת כניסיון לרצח.

פעם, כשאמרו על משהו שהוא נעשה ב"עבודת יד", התכוונו לכך שמדובר במוצר איכותי ולא מתועש. היום, מדובר במוצר לא היגיני עם סיכון מוגבר לקורונה. ייתכן שצריך לשנות את הביטוי ל"עבודת מרפק", אם כי אני לא יודע איך תיראה חולצה שתיתפר באמצעות המרפק. בתקופה עשירה בגרפים, אדם ש"מתמחה בעקומות" הוא אורח מבוקש במיוחד באולפני הטלוויזיה, שיודע לברבר על השינוי במספר החולים והמתים. בתקופות הגיוניות יותר, "מתמחה בעקומות" היה סתם אחד שנוהג להסתובב עם נשים לא מצודרות. אבל בהחלט ייתכן שאם המתמחים בעקומות

גם הביטוי "להוריד את הכפפות" כבר לא רלוונטי. ממש לא כדאי להוריד את הכפפות, וגם לא לטפל בדברים "בכפפות של משי". עדיף בכפפות גומי

הוא אדם משכיל ורחב אופקים, גם אם הרבר היחיד שהוא קרא השנה היה הקטלוג של איקאה. לא חייבים ספרים אמיתיים: באיכויות השידור של הזום זה יכול להיות גם טפט של ספרי קודש, ולחלופין, עלילות צ'יפופו באפריקה. בשיחה עסקית רצוי לדאוג שלא ייראו ברקע פריטים מפליילים, כמו באנגים לעישון, בובת מין מתנפחת, חשבון ניות פיקטיביות שהדפסת, ציוד משרדי שגנבת מהמפעל או ערימות של כסף מזומן.

האנשים מאחורי הזום הבינו את חשיבות הרקע ויצרו אופציה להניח אותך בכל מקום בעולם. כך אתה יכול לשרד את עצמך לבית מרשים עם בריכת שחייה, מכור נית יוקרתית, אישה מ"ספורטס אילוסטרייטד" או תמונה קפואה של ילדים מגוממים, שבזמן השיחה לא שופכים קטשופ אחד על השני.

בזום לא רק רואים אלא גם שומעים, וחשוב להיזהר ממלכודת המיקרופון הפתוח. אם במהלך השנים אתה מנסה לשרד לחבר'ך לעבודה תרמית של אדם נקי ומסודר, שמי טיף לניקיון במטבח המשרדי, כדאי שלא ישמעו במהלך השיחה את אשתך צועקת מאחור "לך להתקלח כבר, יא מסריח, אתה עם אותו טרנינג מליל הסדר".

אם אתה מאלה שאוהבים לנצל את שיחת הוועידה כדי לעשות "עוד דברים", זכור שהעובדה שאתה לא רואה את עצמך על המסך לא אומרת שאחרים לא רואים או שומעים אותך. לכן עדיף לא להעביר חלק מהשיחה עם הבוס בישיבה בשירותים, אלא אם כן אתה שולט היטב ברזי ה-Mute. לעומת זאת, אתה יכול בהחלט לצלם לופ של עצמך מהנהן בראש כאילו אתה מקשיב לדעיונות הרביליים של הבוס שלך על ערכות הדדית בימי משבר, ולשים אותו על המסך בזמן שאתה בכלל בחדר אחו, משחק פורטנייט עם הילדים. רק שים לב שהוא לא שואל אותך שאלה שאתה גם צריך להשיב עליה. ●

yairn@israelhayom.co.il

של תקופתנו ישתמשו נכון בקלפים שברשותם, הם יוכלו אחרי היציאה מהאולפן לתפוס נשים עקומות פחות. "סימן טוב וזמל טוב" היה פעם ברכה מקובלת בחתונה. אבל הבר סימן טוב של היום, זה ממשרד הבריאות, הוא המתנגד הגדול ביותר להתכנסויות המוניות, וייתכן שאף זכור שמו בפני בני הזוג הטרי יגרם להם לשמור על מרחק של שני מטרים זה מזו גם בליל הכלולות.

"אסטרטגיית יציאה" היא היום תוכנית של חזרה לחיים נורמליים. בעתיד, יהיה אפשר להשתמש בה כדרך לסיום של מערכת יחסים מדכרת. בפסח

הבא זו תהיה התוכנית להתמודדות עם העצירות מהמצות. "ללקק את האצבעות" הוא מושג שהיה מוזהה עם עבד דה מושלמת ועשייה איכותית. היום מדובר בעוד פעולה בלתי חוקית ומסוכנת לשלום הציבור.

זום זום זום, let's go back to my room

המצב החדש שבו אנחנו נמצאים מאלץ אותנו להשתמש בטכנולוגיות מתקדמות. חשוב שכולנו ניישר קו ונדע להי שמש בהן, אך גם להיזהר מהסכנות שהן מציבות. האפי ליקציה הפופולרית זום משמשת בימים אלו לשיח קבוצתי עם המשפחה, עם המשרד או עם חברים. כליל הסדר למדנו שזה לא כל כך פשוט - קשה לשמור את הילדים מרוכזים מול המסך, רוב הזמן זה משעמם מוות, והרבה פעמים חלק מהנוכחים עולים אחד על השני עם הסאונה.

זכרו שהרקע חשוב לתדמיתכם לא פחות מפניכם ומי גופכם. לכן הקפידו לקיים את השיחה הביתית על רקע של ספרים כבדי משקל, שנותנים את התחושה שהדובר